



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 78/17
Luksemburg, 13 lipca 2017 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-194/16
Bolagsupplysningen OÜ i Ingrid Ilsjan / Svensk Handel AB

Zdaniem rzecznika generalnego Michała Bobeka spółka, która twierdzi, iż jej dobra osobiste zostały naruszone poprzez publikację informacji w internecie, może wytoczyć powództwo w odniesieniu do całości podnoszonej szkody w państwie członkowskim, w którym znajduje się centrum jej interesów

W przypadku roszczeń dotyczących zniesławienia w internecie, centrum interesów spółki znajduje się prawdopodobnie w miejscu, w którym jej reputacja najbardziej ucierpiała w następstwie zniesławienia

Bolagsupplysningen OÜ jest spółką mającą siedzibę w Tallinie (Estonia), która w przeważającej części prowadzi działalność na terenie Szwecji. Nazwa spółki została umieszczona na tzw. czarnej liście opublikowanej na stronie internetowej Svensk Handel AB, szwedzkiej federacji handlowej, za „dopuszczanie się nieuczciwości i oszustwa”. W odpowiedzi zarejestrowano ponad 1000 komentarzy. Spółka wytoczyła powództwo przeciwko szwedzkiej federacji handlowej w Estonii. Zwróciła się do sądu estońskiego o nakazanie wykreślenia jej nazwy z czarnej listy oraz usunięcia komentarzy opublikowanych na stronie internetowej. Wniosła także o zapłatę odszkodowania w wysokości 56 634,99 za szkodę wyrządzoną dla jej działalności.

W ramach odwołania wniesionego do Riigikohus (sądu najwyższego, Estonia) pojawia się kwestia, czy sądy estońskie mają jurysdykcję do rozpoznania sprawy na mocy prawa Unii¹. W szerszym zakresie, w wyroku, jaki zostanie wydany w tej sprawie, Trybunał będzie musiał wypowiedzieć się na temat zasad jurysdykcji dotyczących naruszenia reputacji spowodowanego publikacją w internecie.

Ogólna zasada dotycząca jurysdykcji międzynarodowej na mocy prawa UE polega na wytoczeniu powództwa przeciwko pozwanemu w jego miejscu zamieszkania, czyli w niniejszym przypadku – w Szwecji². Jednakże Bolagsupplysningen OÜ opiera się na wyjątku od tej ogólnej zasady, który umożliwia wytoczenie powództwa w państwie członkowskim, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę³. Jest to szczególna zasada jurysdykcyjna.

Trybunał Sprawiedliwości już orzekł, że w przypadku powództw wytaczanych przez osoby fizyczne, miejscem, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę, jest państwo, w którym osoba ta ma „centrum interesów”⁴. Szczególna zasada jurysdykcyjna oparta na centrum interesów pozwala powodowi na wytoczone powództwa o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną we wszystkich pozostałych państwach członkowskich przed sądami jednego państwa członkowskiego. W przeciwnym wypadku powód musiałby zwrócić się osobno do sądów wszystkich odpowiednich państw członkowskich.

Bolagsupplysningen OÜ zwróciła się do sądu estońskiego o zastosowanie wobec osoby *prawnej* szczególnej zasady jurysdykcyjnej opartej na centrum interesów. Bolagsupplysningen OÜ twierdzi, że centrum jej interesów znajduje się w Estonii, nawet jeśli prowadzi ona działalność w Szwecji.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz.U. 2012 L 351, s.1).

² Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia Bruksela.

³ Artykuł 7 pkt 2 sekcji 2 rozdziału II, *ibid*.

⁴ Sprawa [C-509/09](#); eDate Advertising i in. Zobacz także [komunikat prasowy nr 115/11](#).

Twierdzenie to uzasadnia faktem, iż kierownictwo spółki, działalność gospodarcza, księgowość, dział rozwoju działalności oraz dział kadr znajdują się w tym państwie członkowskim, a jej dochody są przekazywane ze Szwecji do Estonii.

W przedstawionej dzisiaj opinii rzecznik generalny Michał Bobek stwierdził, że osoba prawna, która twierdzi, iż jej dobra osobiste zostały naruszone w następstwie opublikowania informacji w internecie, może, w odniesieniu do całości poniesionej szkody, wytoczyć powództwo przed sądem państwa członkowskiego, w którym zlokalizowane jest centrum jej interesów.

Zdaniem rzecznika generalnego osoby prawne mogą korzystać z ochrony ich dóbr osobistych. Jednakże, co istotniejsze, dobre imię i reputacja osób prawnych w państwach członkowskich są chronione nie tylko jako prawo podstawowe, ale także, i to częściej, na podstawie ustawy. W przypadku „zwykłych” roszczeń pozaumownych muszą istnieć odpowiednie zasady jurysdykcji na mocy prawa Unii, które pozwalają na ustalenie sądu właściwego dla rozpoznania roszczenia takiego jak roszczenie rozpatrywane w postępowaniu głównym.

Rzecznik generalny następnie stwierdził, że nie widzi żadnego racjonalnego powodu, dla którego zasady jurysdykcji miałyby być stosowane różnie, w zależności od tego, czy powód jest osobą fizyczną czy prawną. Zdaniem rzecznika generalnego takie zróżnicowane stosowanie zasad jurysdykcji byłoby oparte na założeniu, że osoba fizyczna jest w postępowaniu „stroną słabszą” w porównaniu do pozwanego, który jest osobą prawną. Według rzecznika generalnego internet całkowicie zmienił takie założenie, biorąc pod uwagę łatwość, z jaką osoby fizyczne mogą publikować informacje online.

Następnie rzecznik generalny stwierdził, że co do szczególnej zasady jurysdykcyjnej w odniesieniu do roszczeń dotyczących zniesławienia w internecie, **miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, to prawdopodobnie miejsce, w którym reputacja powoda ucierpiała najbardziej.** W sprawach dotyczących zniesławienia takim miejscem jest rzeczywiste centrum sporu, które z kolei jest prawdopodobnie miejscem, w którym osoba ta (fizyczna lub prawna) ma **centrum swych interesów.**

Rzecznik generalny zasugerował, że w celu **określenia centrum interesów osób prawnych, do istotnych czynników** można zaliczyć **główną działalność handlową lub inną działalność zawodową**, które z kolei najdokładniej określone są przez odniesienie do **obrotu, liczby klientów lub innych kontrahentów.** Zdaniem rzecznika generalnego siedzibę osoby prawnej też można brać pod uwagę, ale jeżeli w tym państwie członkowskim nie jest prowadzona żadna działalność zawodowa, w związku z czym osoba prawna nie generuje tam żadnego obrotu, wówczas siedziba nie może prowadzić do określenia w tym państwie centrum interesów. Rzecznik generalny potwierdził, że osoby fizyczne i prawne mogą mieć **więcej niż jedno centrum interesów**, ale w takim przypadku **do powoda będzie należał wybór** państwa członkowskiego, w którym wytoczy powództwo. Po dokonaniu tego wyboru i dopóki sprawa jest zawisła, nie może on wszcząć nowego postępowania gdzie indziej.

Wreszcie rzecznik generalny stwierdził, że właściwy sąd powinien mieć pełną jurysdykcję: powinien on orzec w przedmiocie całości podnoszonej szkody oraz w przedmiocie środków, jakie należy podjąć, w tym – tak jak w niniejszej sprawie – w przedmiocie nakazu sprostowania i usunięcia spornych informacji.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793